

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»**

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е4 Науки про Землю
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика**

освітня кваліфікація: магістр з наук про Землю

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ**

Голова вченої ради

Віталій КУРИЛО

(протокол №11 від 30.05.2025 р.)

**Освітня програма набуває чинності
з 01 вересня 2025 р.**

Проректор з науково-педагогічної роботи

Ярослава ЮРКІВ

(наказ № 76-ОД від 02.06.2025 р.)

СТОРІНКА ПОГОДЖЕННЯ

освітньої програми
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е4 Науки про Землю
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика

освітня кваліфікація: магістр з наук про Землю

ПОГОДЖЕНО:

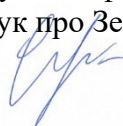
Директор навчально-наукового інституту
природничих і аграрних наук

Наталія МАЦАЙ

«15» квітня 2025 р.

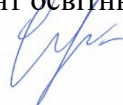
Завідувач кафедри хімії, географії
та наук про Землю

Дмитро СОПОВ

«11» квітня 2025 р.

Гарант освітньої програми

Дмитро СОПОВ

«11» квітня 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 21.11.2019 р. № 1453, Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Гарант освітньої програми (керівник проєктної групи) – **Дмитро СОПОВ**, доктор філософії з наук про Землю, доцент, завідувач кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

2. Член проєктної групи – **Ірина ЧЕРЕДНИЧЕНКО**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

3. Член проєктної групи – **Микола УДОВИЧЕНКО**, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

4. Член проєктної групи – **Андрій БРАТІШКО**, кандидат геологічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

5. Член проєктної групи – **Ярослав КИРІЙ**, здобувач 1-го курсу денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Е4 «Науки про Землю», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

6. Член проєктної групи – **Дарина ЛОБОК**, випускниця другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Науки про Землю», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

7. Член проєктної групи – **Валерій КОЛЯДА**, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, завідувач лабораторії охорони ґрунтів від ерозії та дистанційних методів дослідження ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н Соколовського».

Програму обговорено на засідання кафедри хімії, географії та наук про Землю, протокол № 6 від 11 квітня 2025 р.

Програму схвалено на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту природничих і аграрних наук, протокол № 8 від 15 квітня 2025 р.

Відомості про рецензентів – зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Валерій КОЛЯДА**, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, завідувач лабораторії охорони ґрунтів від ерозії та дистанційних методів дослідження ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського»;

2. **Ірина КОШКАЛДА**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами та кадастру Державного біотехнологічного університету;

3. **Юрій КИСЕЛЬОВ**, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва.

1. Опис освітньої програми зі спеціальності Е4 Науки про Землю

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», навчально-науковий інститут природничих і аграрних наук
Назва освітньої програми	Науки про Землю
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність	Е4 Науки про Землю
Спеціалізація або предметна спеціальність (за наявності)	відсутня
Опис предметної області	Об'єкт: природні та антропогенні об'єкти і процеси у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку в просторі та часі. Теоретичний зміст предметної області: знання основних теорій і концепцій будови, фігури, складу, походження, розвитку Землі, її геосфер, планет земної групи, методології вивчення геосфер Землі і можливості їх використання для практичних потреб. Методи, методики та технології: фізичні і хімічні методи, методи натурного, лабораторного, дистанційного дослідження геосфер Землі, інформаційні системи і технології. Інструменти та обладнання: інструменти, обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного/дистанційного дослідження геосфер та їхніх компонентів (відповідно до спеціалізації).
Цілі освітньої програми	Формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати наукові дослідження геосфер та їхніх компонентів, встановлювати закономірності їхньої будови та розвитку, розв'язувати складні практичні та/або наукові задачі і на основі цього надавати оцінку впливу на людське суспільство і можливості промислового використання.
Тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)	освітньо-професійна
Мова (мови) викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання ОП	90
Форми здобуття освіти за ОП і розрахункові строки виконання ОП за кожною з них	денна, заочна 1 рік 4 місяці

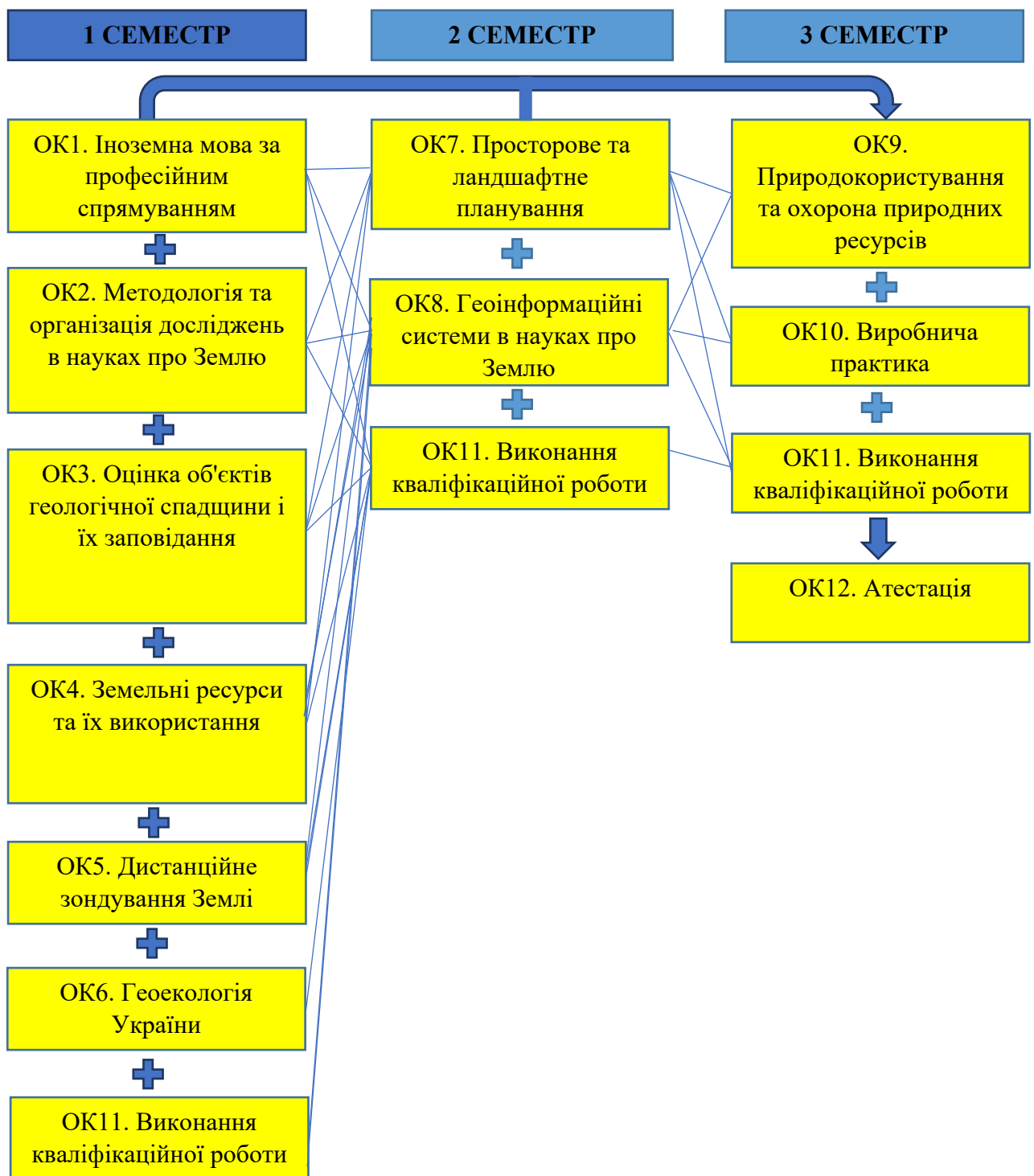
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за ОП (відповідно до стандартів вищої освіти)	освітній рівень бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, освітній рівень магістра
Компетентності випускника	Інтегральна компетентність ІК. Здатність розв'язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при вивченні геосфер (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог. Загальні компетентності ЗК01. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації. ЗК02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Спеціальні (фахові) компетентності СК01. Розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності. СК02. Знання сучасних аспектів природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства. СК03. Розуміння планети як єдиної системи, найважливіших проблем її будови та розвитку. СК04. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів. СК05. Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ. СК06. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм.
Програмні результати навчання, які дають право на присудження визначеної ОП освітньої або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій)	ПР01. Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі. ПР02. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю. ПР03. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.

	ПР04. Розробляти, керувати та управляти проєктами в науках про Землю, оцінювати і забезпечувати якість робіт. ПР05. Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом. ПР06. Вміти здійснювати екологічну оцінку, аудит, ліцензування, сертифікацію використання природних ресурсів, прогнозувати розвиток екологічних, технологічних, економічних та соціальних наслідків на окремих об'єктах природокористування. ПР07. Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності. ПР08. Знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їхньої організації, виробничої та організаційної структури управління. ПР09. Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми. ПР10. Вирішувати практичні задачі наук про Землю (за спеціалізацією) з використанням теорій, принципів та методів різних спеціальностей з галузі природничих наук. ПР11. Використовувати сучасні методи моделювання та обробки геоінформації при проведенні інноваційної діяльності. ПР12. Самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами. ПР13. Оцінювати еколого-економічний вплив на довкілля при впровадженні інженерних заходів та проєктувати природоохоронні заходи.
Форма (форми) атестації здобувачів вищої освіти	публічний захист кваліфікаційної роботи магістра
Можливості працевлаштування за здобутою освітою	Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (комерційні, некомерційні, державні, муніципальні) та за будь-якими видами економічної діяльності. Випускник здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до національного класифікатора професій ДК 003:2010: - фахівець з управління природокористуванням; - фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища; - організатор природокористування; - громадський інспектор з використання та охорони земель.
Процедури присвоєння професійних кваліфікацій (у разі їх присвоєння)	професійну кваліфікацію не присвоюють

2. Перелік обов'язкових освітніх компонентів (ОК) і їх логічна послідовність

Код н/д	Освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК1	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3,0	залік
ОК2	Методологія та організація досліджень в науках про Землю	6,0	іспит
ОК3	Оцінка об'єктів геологічної спадщини і їх заповідання	3,0	залік
ОК4	Земельні ресурси та їх використання	3,0	залік
ОК5	Дистанційне зондування Землі	6,0	іспит
ОК6	Геоекологія України	6,0	іспит
ОК7	Просторове та ландшафтне планування	6,0	іспит
ОК8	Геоінформаційні системи в науках про Землю	6,0	іспит
ОК9	Природокористування та охорона природних ресурсів	6,0	іспит
ОК10	Виробнича практика	9,0	залік
ОК11	Виконання кваліфікаційної роботи	10,5	залік/ залік/ залік
ОК12	Атестація	1,5	публічний захист кваліфікаційної роботи магістра
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		66,0	

Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Матриця відповідності програмних компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні (фахові) компетентності) освітнім компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12
ІК		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01			+	+	+	+	+	+		+	+	+
ЗК02		+	+	+	+		+			+	+	+
ЗК03	+							+		+		
ЗК04	+							+		+		
ЗК05			+		+	+			+	+		
СК01	+							+		+		
СК02			+		+	+	+		+			+
СК03		+	+	+	+	+	+	+			+	+
СК04		+	+		+			+		+	+	+
СК05		+			+				+	+	+	+
СК06						+	+		+			+

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними освітніми компонентами освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12
ПР01				+	+	+		+				+
ПР02			+	+			+			+	+	+
ПР03	+							+		+		
ПР04							+	+				
ПР05		+									+	+
ПР06			+		+	+			+			
ПР07		+	+		+			+		+	+	+
ПР08									+	+		
ПР09							+					
ПР10		+			+					+	+	+
ПР11					+			+		+		+
ПР12		+									+	+
ПР13						+	+		+			+